

beszédképességét. A kép segített a lényegkiemelés gyakorlásában is. Fejlesztettem az olvasási készséget a szavak és mondatok helyes olvastatásával, a nyár jellemzőinek felelevenítésével kapcsolatot teremtettem a környezetismerettel.

Egész órán ügyeltem arra, hogy sokat szerepeltessem a gyengébb képességű tanulókat. Legtöbbször ők olvastak, hibáikat velük próbáltam javíttatni. Úgy látom, készségfejlesztés szempontjából sokat tudtam tenni értük.

A témakör tanításában a Tanterv és utasítás világosan meghatározza feladatainkat. Ugyanilyen világosan kell látnunk nevelési céljainkat is, amelyek megvalósításához tervszerűség és rendszeresség szükséges. Minden együtt töltött nap tudatos nevelő hatása egy lépést jelent a kitűzött célhoz. Az ismertetett órán sokat tehettem az értelmi nevelés érdekében. A tanulóknak sokszor kellett megfigyelni, s későbbi feladatokban ezt hasznosítani. Az emlékezetből írásnál szükség volt a bevésésre, amelyet érzelmi mozzanatokkal és értelmi kapcsolatok feltáráásával segítettem. A felidézést könnyítette a gyermek siker iránti reménye. Ehhez biztosságérzetet kellett kapnia a feladat előkészítésének pillanataiban. Itt külön gondolni kellett a gyengébb, esetleg több kudarcot átélt tanulókra, hiszen nekik a siker élménye lendületet ad a további munkához.

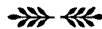
A feladatok elvégzéséhez meg kellett találniuk a helyes megoldás útját. A készségek elérésében különböző szinten állnak és így egyeseknek minden esetben, másoknak kevesebbszer kellett végiggondolni ezt a gondolatmenetet. A tanulók egy kis hányadát halk, személynek szóló kérdésekkel kellett irányítani.

A pontos beszéddel, az erre irányuló állandó ösztönzéssel, a füzetben, feladatlapon, táblán végzett feladatok elrendezésével, tisztaságával, a természet szépségéről szóló beszélgetéssel az esztétikum iránti igényt növeltem.

Saját és társaik munkájának ellenőrzése, a hibák jelölése a becsületességre nevelést szolgálta és segített az önértékelés kialakításában. A feladatok pontos megfigyelése alapját képezi a materialista nevelésnek. A példaanyag elemzése, összehasonlítása a lényeg meglátását és a dialektikus vizsgálati mód elsajátítását segítette. Az ok-okozati összefüggések feltárása (nyár, helyes viselkedés), a tudatosság, a szemléletesség, a rendszeresség, a fokozatosság, a közösségi elv érvényesülése és az egyéni bánásmód a nevelési célok megvalósításának szolgálatában is állt.

Bugár Ferencné

Győr, Tanítóképző Intézet

A kosárlabda tanítása a testnevelési órán

Az általános iskolai testnevelésnek egyik szép részterülete a kosárlabda oktatása. E munkában lehetőséget kap a testnevelő tanár a tanulók testi és értelmi képességeinek fejlesztésére. Minden gyerek szereti a labdát. Különösen akkor kedveli, ha már „uralja” ezt a játékszert, az engedelmeskedik akaratának, biztossággal képes használni. Ezt a képességet akkor tudja megszerezni a tanuló, ha a tanár céltudatosan, a fokozatosság elvének megtartásával, az egyszerűbb játékmódozaton keresztül az összetettebb feladatokra megtanítja, felkészíti őket. A tanulóknak világosan látni kell az egyes labdagyakorlatok célját, és tudni kell azoknak az összekapcsolását.

Így juthatunk el a kosárlabda oktatásában ahhoz a célhoz, amit a tanterv taktikai követelménye a 6. osztályos tanulók részére a következőkben határoz meg. „Helyezkedés üres helyre, szabadulás a védőtől. Mozgó játékosok adogatása egymás között.”

A fenti követelmény megvalósításához nehéz, összetett feladatokat kell megoldaniuk a tanulóknak.

Milyen ismeretek, képességek kellenek a jelzett követelmény eléréséhez?

A kosárlabda legfontosabb technikai elemeinek ismerete (megállás, sarkazás, labdavezetés, kétkezes mellső átadás, bármilyen irányból jövő labda elkapása, dobásoknál a labda pontos irányítása, egyszerű cselező mozdulatok).

A figyelem állandó fenntartása,

a jó helyzetfelismerés,

a gyors helyezkedés,

a védőtől való leszakadás,

és új helyzetre való reagálás, átállás.

Ha már a tanulók ezeknek a birtokában vannak, tudják alkalmazni a gyakorlatban, akkor kezdetjük el a „Helyezkedés üres helyre, szabadulás a védőtől. Mozgó játékosok adogatása egymás között” taktikai folyamatnak az oktatását.

Az alábbiakban egy 6. osztályban tartott egyrészes kosaras óráról vázlatát ismertetem.

Tanítás ideje: 1974. január 15. 15 óra.

Helye: 1. sz. Gyakorló Általános Iskola T/1.

Osztály: 6/c. vegyes. *Létszám:* 21.

Oktatási feladat: A kosárlabdában tanult technikai és taktikai elemek gyakorlása az üres helyre helyezkedés lényegének a kiemelésével.

Nevelési feladat: tudatos munkára nevelés.

Óratípus: gyakorló.

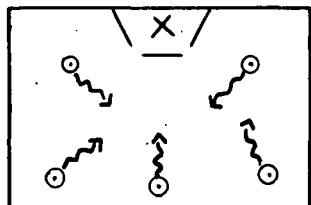
Szükséges felszerelések: 20 gumilabda, 10 kosárlabda, 10 jelzőszalag, 2 húzókötel.

ÓRAVÁZLAT

Sorakozás. Jelentés. Célkitűzés.

Labdavezető fogójáték

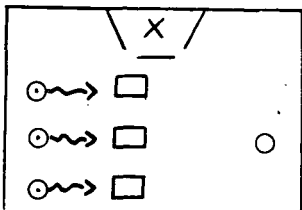
Üres helyen labdavezetés különböző irányba távol a fogótól emelt fejjel. Győztes az a játékos, aki nem volt fogó.

Átszervezés kétsoros vonalba.

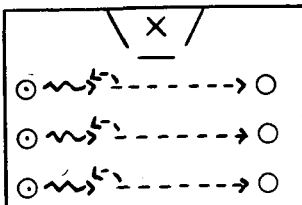
Tanári irányítással labdavezetés különböző irányban passzív védővel.

A védőjátékosok felveszik a támadók mozgását, kísérik őket.

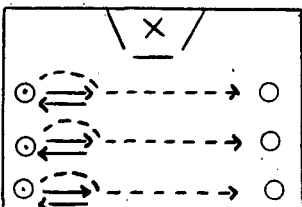

Átszervezés a dobásokhoz.

1-2-3 leütéssel megállás, alsarkazás, visszasarkazás, kétkezes mellsővel labdaátadás a társnak. Cél a tanult elemek rögzítése.

Önpasszolás, futás a labda után, levegőben labdaelkapás, megállás, kétkezes mellsővel átadás a társnak, visszafutás.

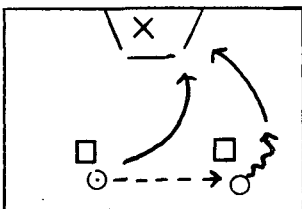

A labda elkapása, a biztos talajfogás a cél.

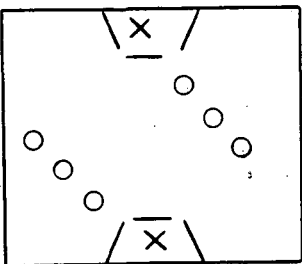
Átszervezés 2 : 2 elleni játékhoz.

2 : 2 elleni játék.

Üres helyen levő társnak labdaátadása aktív védelemmel és laza emberfogással.

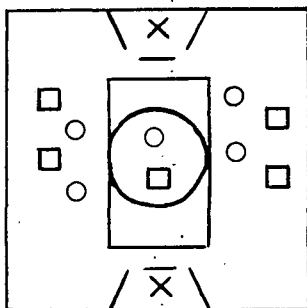
Átszervezés a kosárradobásokhoz. Kétkezes fej feletti kosárradobás. Egy leütéssel fektetett dobás a kosárradobás gyakorlásának céljából.

Átszervezés a kosárlabda játékhoz.

Háromudvaros kosárlabda játék az eddig tanult elemek alkalmazásával.

A támadók és a védők a saját udvarukban mozognak. A kosár alatti trapéz területén a védő a támadó és a kosár között helyezkedik el. Támadók próbáljanak az üres helyen, védőtől leszakadva egymásnak adogatni a labdát.

Kosárlabda játék segédeszköz nélkül.

Értékelés a csapatok kosárradobása szerint.

Levezető járás. Tartásjavító gyakorlat.

Értékelés. Köszönés. Elvonulás.

A szervezési rész után az óra labdavezetős fogójátékkal kezdődött. A tanulók még egyedül dolgoztak a saját labdájukkal. A fogó kikerülésével úgy vezették azt, hogy a figyelmük a labda és a fogó között oszlott meg. A labdát két kézzel megfogni nem lehetett, állandóan vezetni kellett. Sok ügyességet kívánt a fogót figyelve az üres helyen történő labdavezetés. A fogótól menekülve, gyors indulásra is készítette a tanulókat.

Pihentetőbb jelleggel és a kosárlabda technikai alapelemeinek gyakorlása céljából ezután páros gyakorlatok következtek.

A 2 : 2 elleni játékban össze tudták kapcsolni a tanulók az eddig tanult elemeket kisebb területen dolgozva.

A támadók a kis területen könnyebben tájékozódtak, csak a társuk mozgását kellett figyelniük a pontos labdaátadás miatt. Ugyanekkor volt mód a sarkazásra, labdavezetésre, a különböző átadási formákra, a cselezésre és új ötletek kialakítására a védőtől való elszakadás céljából. A védők aktívan, laza emberfogással védték a támadó társukat.

A kosárlabda játékokban az eredményes kosárra dobások száma a döntő. Ezt is állandóan gyakoroltatni kell a tanulókkal. A 2 : 2 elleni játék után az egy- és kétkézes kosárra dobások következtek.

Az óra következő mozzanatában a pályát húzókötel lefektetésével három udvarra osztottuk fel a büntetőkör középvonaláig. A játékosok csak saját udvarukban mozoghattak. A középső udvarban a középjátékosok (két tanuló), a jobb és a bal oldalon a bedobók és a háttvédek (négy-négy tanuló) helyezkedtek el. A kötel mutatta az utat a tanulók számára, nem lehetett csoportosulás.

A trapéz területén már nem volt kötel. A tanulók itt már nem kötődtek az udvarukhoz, szabadon mozoghattak. A támadók keresték az üres helyet a kosárra dobáshoz. A védők, a támadók és a kosár közé próbáltak helyezkedni.

Végül a tanulók elvitték a pályáról a köteleket. Segédeszköz nélkül, szabadon mozogva játszottak tovább. A védők és a támadók jól összekapcsolták az eddig tanult elemeket. Üres helyre helyezkedéssel, pontos labdaátadással eredményes támadások futottak a pályán. Nagy élvezettel játszottak.

A szervezet lecsillapítása és a testtartás javítása céljából az óra végén tartás-javító gyakorlatok voltak.

Az értékelésben a győztes csapat, a legjobb védő, támadó és kosárra dobó játékos dicséretben részesült.

Az órára kitűzött oktatási és nevelési feladat helyesnek bizonyult, és maradék-talanul megvalósult.

A fiziológiai megterhelés a mérések alapján megfelelő volt.

Az alapképességek közül az ügyesség és a gyorsaság fejlesztése bizonyult leg-eredményesebbnek.

Az órát a hangulatosság, motiváltság jellemezte.

Hornyák Andrásné
Szeged

Varga Katalin:

ÉN, TE Ő

A Gögös Gúnár Gedeon sok-sok gyereknek szerzett örömet olvasás közben.

Ez a könyve a nyolc-tíz évesek kezébe való. A bohócokra Pitt és Patt, valamint a két cir-kuszi oroszlán Dinó meg Doró izgalmas és mul-latságos kalandjait olvashatják a gyerekek.

A irdám nyelvtani ismeretszerzést a fordula-tos meséken és a mulatságos verseken túl érde-kes rejtvények, fejtörők teszik szórakoztatóvá.

Görög Júlia színes rajzai elevenítik meg a mesevilágot.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1973)

Pilinszky János:

A NAP SZÜLETÉSE

A költő tolla nyomán kinyílik az a kapu, amelyen keresztül bejutni a mesék gyönyörű, csodás világába.

Tündökletes szépségű tájakat járnak az ismert mesehősök új alakban, új köntösben.

Meséi a legnemesebb költői hagyományokból fakadnak, abból lépnek óvatosan előre a szó legjobb értelemben vett modern költészet felé.

Bálint Endre illusztrációi elevenítik meg a meséskönyv szépségeit.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1974)